

SZÉCSI NOÉMI

Nyughatatlanok

(Regényrészlet)

1.

Aimee a gyűrűt közvetlenül az ujjáról húzta le, úgy tette a becsüs elé.

A cvikkeres férfi az asztalkán álló mérlegre helyezte az ékszert, és csak azután nézte meg a követ.

- *Tourmaline* - szólalt meg Aimee kissé rekedten, mintha csak keresné a beszédhangját.

A férfi a tárgy alapos szemrevételezése után egyetértően bólintott. Az összeget felírta egy kis cédulára, és odamutatta Aimee-nek.

- *D'accord* - hagyta helyben ő.

A férfi kiállította a rózsaszín zálogcédulát és leszámolta a pénzt. Miközben a gyűrűt számmal megjelölve eltette a többi közé, már szólította a következőt, egy éltesebb nőt, aki batyuba kötve a házi ezüstöket hozta el. Ennek felbecsülése az előbbinél hosszabb processzusnak ígérkezett. A nő mögött álló fekete köpenyes alak le is tette a földre, amit egy táskában magával hozott.

A hodályszerű teremben nagy volt a nyüzsgés, de amúgy komor hangulat uralkodott. Az oszlopsor között húzódó faparavánokba vágott ablakok előtt álltak sorban az emberek. Többségük szegényesen öltözött külvárosi lakos volt, de aki nem, az azonnal kitűnt, akárhogy igyekezett leplezni önmagát.

Aimee is a fejére húzta a körgallérja csuklyáját, és Matild már harmadjára kérdezte meg, hogy miért, miért, miért, hiszen a szél sem fúj, az eső sem esik, és amúgy is tető van a fejük felett.

A terem közepén álltak, hogy senkinek ne legyenek útjában, mert a pénz nem fért bele a gyöngyös kis erszénybe, és a zálogcédulát is biztos helyre kellett tenni.

- Fülöpre figyelj! - mondta Aimee szigorúan a kislánynak, miközben a pénzt és a cetlit egy félbehajtott papírlapba tette, amit aztán negyedrést hajtott össze.

Ezt a csomagot gyömöszölte bele az erszényébe, majd az egészet az övéről lelógó táskájában helyezte el. Gondosan ráhajtotta a köpenyét, aztán körülnézett, hogy nem ejtett-e le valamit.

- Gyerünk - mondta, és ahogyan szokták, ő a kislány kezét fogta, a kislány pedig a fiúcskát rángatta magával. A kis utcán aztán mégis felkapta Fülöpöt, mert a kora tavaszi esők miatt sok helyen állt a szennyes víz.

- Kerüld ki a pocsolyát! - szólt Matildra, aki kissé lemaradva éppen egy tócsával kokettált, hogy belegázoljon-e. Most megtorpant, és az anyja után szaladt. Azzal akarta jelezni a menethez való csatlakozását, hogy belekapaszkodott Aimee bársonyköpenyébe, és kissé el is engedte magát, hogy az anyja lendülete vigye.

- Engedd el, az Isten áldjon meg! - mordult fel Aimee. - Van mit cipeljek, nem kell, hogy te is húzasd magad.

Matild sértődötten engedte el a köpenyt, és fejét lehorgasztva, szemével a sikátor vízfolyásait követve ballagott az anyja mellett. Éppen a magaslaton álló templom előtt haladtak el.

- Itt voltam édesapával vasárnap - mondta, de senki sem válaszolt neki, csak Fülöp nézett át az anyja vállán és nyújtogatta felé apró kezét.

Haladtak tovább az emelkedőn. Aimee lihegve vitte a karján a kislányt, és közben az előrerohanó Matildot követte a szemével, aki az utca végéről kiabálta, hogy „én már a Sablonon vagyok, ti még nem!” Villámgyorsan egy bódé előtt termett, és ott bámészkodott sóváran. Aimee a kislánnyal félig-meddig futva eredt utána, hogy elkapja, mielőtt még messzebbre távolodik.

- *Chaud, chaud les marrons!* - kántálta a vaskályha előtt ácsorgó kötényes férfi. Szinte kétségbeesetten kiáltozott, mintha a koszos vászonzsákban mellette álló keveske gesztenyét még gyorsan el szeretné adni, mielőtt beköszönt a tavasz.

- Kérsz gesztenyét? - kérdezte Aimee békülékenyen a kislánytól.

Az nem szólt, csak bólogatott, és a kezét nyújtva odaállt a gesztenyeárus elé. A férfi letépett egy papírszeletet a szögről, és tölcserűt formált belőle. Abba töltötte kis lapáttal a forró gesztenyét, és a kislány kezébe adta. Aimee az övére erősített táskában kutatott aprópénz után, és amikor megtalálta és feltekintett, már a negédesen mosolygó Almássyné nézett vele farkasszemet, háta mögött a vásárolt holmikkal alaposan felpakolt Jeanne-nal.

- Hát magát is látni? Na mi az? Miért jött úgy zavarba?

- Nem vártam volna, hogy az utcán futunk össze.

- Hetek óta felénk se néznek! Aladár kétszer is írt Rudolfnak, hogy jöjjenek el velünk a Botanique-ba.

- Ó, ha tudtam volna! Nekem nem mutatja meg a leveleit - mondta Aimee, és ebben nyilván nem is hazudott.

Almássyné várt valamire, hallgatott, hátha Aimee szólal meg. Muszáj volt neki belekezdnie.

- Hát akkor nem tudja... - kezdte jelentőségteljesen. Aimee azonnal bólogatni kezdett.

- De, tudom. Akartam is írni...

- Miért írni akart, ha el is jöhetett volna? Elmentünk volna a gyerekekkel kocsi-kázni a parkba, vagy Laekenbe...

Aimee Tónit méregette. Ugyanolyan volt, mint mindig. A bőre rózsás, tekintete ragyogó, mozgása eleven, hangulata pompás.

- Nem hány? Nem undorodik?

- Köszönöm kérdését, jól vagyok. Talán nem istenkísértés kimondani, hogy soha ilyen jól nem viseltem egyetlen terhemet sem. Pedig Attilával meg legutóbb szegény Helénkémmel nagyon megszenvedtem.

- Van-e érzése, mi lesz?

- Azt mondták még otthon, ha sok édeset, sok tésztát eszem, akkor lány születik. Húsrá rá sem nézek.

- Húst csak jól megsütve, főzve. De amúgy, ami jólesik. Csak a rozssal vigyázzon. Idő előtt bajt okozhat - mondta Aimee némi tudálékos tónussal a hangjában. Nyilván eleddig nem hallott jó tanáccsal akart előállni.

- Miféle bajt?

- Ha halszagú vagy dohos, bele se kóstoljon. Akkor bizonyára közé keveredett az anyarozs. Az pedig csak vajúdo anyának orvosság, viselős asszonynak méreg.

- Nálunk ugyan csak a cselédek esznek rozskenyeret, de ezentúl még megszzebberre kerülöm. Köszönöm a figyelmeztetést - fogadta Almássyné a szokásos derűs udvariassággal a kérértlen tanácsot. - Maga honnan tud ilyeneket, drágám?

- A nagyanyám híres bábaasszony volt.

- Hogyan? Már a nagyanyja is dolgozott? Micsoda család! - jegyezte meg jóindulatú leereszkedéssel Tóni.

Kezdett elfáradni, ezért egyik lábáról a másikra állt, de próbált odafigyelni a beszélgetésre.

- Az anyám már nem. Mert az anyja egy megvetett mesterség művelésével olyan jómódra tett szert, hogy lányait már úriemberekhez adhatta férjhez - Aimee úgy jelentette be mindezt, mintha ez a tény a családi büszkeség állandó forrását jelentené a számára.

- És ön látta, hogy mit művel? - kérdezte Almássyné elképedve.

- Gyermekekoromban sokat időztem nála. A nap bármely szakában bekopogtathattak a cselédek, aggódó nőrokonok, vagy olykor olyan férjek, akiknek szolgáljuk nem volt, akit maguk helyett küldhettek volna. Csak azt láttam, hogy mennyire számítanak a segítségére, és belé vetik minden bizalmukat. Szerettem volna követni a hivatásában, de a családom megdöbbsent azon, hogy én vissza szeretném forgatni az idő kerekét...

- Soha nem hallottam még ilyesmit. Hogy egy nő önszántából akarjon dolgozni. Azt hittem, ön azért állt munkába, mert rákényszerült - rázta a fejét hitetlenkedve Almássyné.

Olyan őszintén értetlenkedett, hogy talán még Aimee sem orrolt meg rá. Mégis mocorogni kezdett, mint aki indulni készül. Matildra pillantott, aki éppen az utolsó sült gesztenyét rágta ki a héjából. Megigazította a karján ülő Fülöpöt, és a kezét nyújtotta a kislánynak.

- Gyere, drágám, megyünk.

- Várjon, Aimee. Még ne menjen. Eszembe jutott, miért is kellett volna magával találkoznom. De ez diszkrét dolog, a férjeinken keresztül nem üzenhettem. Éppen azon voltam, hogy postára adom - mondta Almássyné, és egy borítékot vett elő. - Az illető hosszú levélben nyugtatgatott, hogy ez nem olyan levél. De mivel sem magától, sem az urától nem kért engedélyt, hogy önnek írhasson, rajtam keresztül küldi, mert nekem sokszor intéz vásárlásokat Londonban. Kéri, hogy tiszta szándékait ne vonjam kétségbe.

- Kicsoda?

- Fábián. Ki gondolta volna, hogy egyszer a *postillon d'amourja* leszek.

- Az imént mondta, hogy ő maga kardoskodott amellet, hogy szándékai tiszták.

- Ugyan már! Mondhat akármit! Csak a vak nem látta, hogyan nézett Párizsban magára. Akármit ír, azért írja, hogy maga válaszoljon. Arra aztán ő felelhessen, és szép lassan kiönthesse szívét.

Aimee visszahúzta a kezét, amivel az imént a levélért nyúlt. – És én most mit tegyek? Legyek büszke a hódításomra? Engem ezzel meg nem kísért – jegyezte meg elutasítóan, és két kézzel fogta meg a kisfiút, hogy Almássyné ne adhassa át a levelet.

– Büszke lehet, hogy olyasvalaki figyelmét hívta fel magára, aki már lemondott a nőkről! Azok után, hogy legutóbb úgy szégyenbe hoztam magam, nem akartam újabb baklövést. Kikérdeztem az uramat. Aladár azt mondja, Fábián neje osztrák hölgy volt, és azért ment hozzá Fábiánhoz, mert annak akkor még megvolt a vagyona. De ő már akkor is folyton úton volt, obskúrus ügyekben hetekre, hónapokra elutazott. A háztartáshoz házibarát csapódott, valami katonatiszt. Megtörtént a baj, de el lehetett volna tussolni, hiszen a csalfa teremtés alkalmanként a férjével is élt. Eljött a szülés napja. A kis nő már huszonnégy órája vajúdott, amikor odahívta a férjét, és megvallotta neki, hogy a Teremtő a paráznságáért bünteti. Majd megszült, de még aznap a gyermekkel együtt meg is halt.

– És még azt mondják, hogy a szégyen nem öl! – jegyezte meg Aimee.

– Fábián meglátta önben a rendíthetetlen tisztességet, neje bűne után ez az, ami forralja a vérét – állapította meg Almássyné a diagnózist.

– De ha titokban elfogadom a figyelmét, rést ütök saját rendíthetetlen tisztességem, és ezzel vége a vonzerőmnék. Lehet, hogy inkább az elutasítással kelene ingerelnem – jegyezte meg Aimee gúnyosan.

– Mesteri logika! – bólintott Almássyné. De már alig állt a lábán, így gyorsan akart megszabadulni a levéltől. – Csak fogadja el. Talán mégis Fülöpnek ajánl újabb gyógymódot.

Ellentmondást nem tűrően Aimee Fülöpöt markoló kezébe nyomta a levelet, és a szemével már a kocsit kereste, amit leinthat. A mozdulatot látva Jeanne előbújt a kapualjból, ahová úrnője beszélgetése közben tisztelettudóan félrehúzódott.

Hamarosan akadt is kocsi, felcihelődtek a vásárolt holmikkal, és elhajtattak; Almássyné megkönnyebbült, boldog mosollyal integetett a hintó üvegablakán át.

Aimee letette Fülöpöt, és megnézte a levelet. Címzéseként csak ennyi állt rajta: Mme Aimee Bardy, Bruxelles. Fábián nem tett az a-ra ékezetet, pedig igazán tudhatta, hogy az oda még hiányzik. Nem írt rá feladót sem. Tehát a levél áruhában érkezett. Aimee a táskájába tette, és kissé megrántotta a két gyerek kezét, ahogyan a lovaknál a kantárszárat szokás, hogy jelet adjon az indulásra.

Fülöp szótlánul totyogott anyja szoknyája mellett. Aimee ugyanilyen némán lépdelt gondolataiba merülve. Egyedül Matildot feszítette a közlésvágy, és meg is rángatta az anyja kabátját, hogy a figyelmét kérje.

– Mama, szeretnéd, ha elmondanám, hogy milyen játékaik vannak az Almássy gyerekeknek?

– Tessék, drágám? – ijedt fel a mélézéséből Aimee.

– Szeretnéd, ha elmondanám, hogy milyen játékaik vannak az Almássy gyerekeknek?

– Szeretném.

– Hintaló, játék katona, dob, fakard, golyók, kugli, trombita, malom, építőkocka, kis szekér – sorolta kétségbeesetten Matild, abban a reményben, hogy a játékok választékának végtelen bősége ugyanolyan álmétkodást kelt majd édesanyjában, mint benne, és így eltereli a figyelmét arról, ami miatt az arca elfelhősödött.

- Babaházuk is van, pedig fiúk, hallod, mama?

- Hallom.

- Éppen olyan, mint az ő házuk. Három emelet. A földszinten főz a szakácsné. Az első emeleten – ezek igazi babák – anya és apa teáznak, és a gyerekek laknak a tető alatt. Ha nagy leszek, nekem is éppen ilyen házam lesz. Ha egy gazdag ember elvesz feleségül.

Aimee elképedve nézett a kislányra, és Matild most már abban a boldog tudatban folytathatta a megkezdett gondolatmenetét, hogy sikerült megnyernie anyja osztatlan figyelmét.

- Béla mondta. Mert én mondtam, hogy nekem ilyen házam lesz, ő meg, hogy nem lesz, mert szegény lány vagyok, csak ha egy gazdag ember elvesz. Ő például lesz a férjem, ha akarom, ő nagyon gazdag lesz, magyar földbirtokos Magyarországon. *C'est notre patrie* – tette hozzá franciául, mert nyilván Bélától is franciául hallotta, hogy „az a mi hazánk”.

- Te nem vagy szegény kislány, apukának is sok földje van ott Magyarországon.

- De apuka nem mehet oda vissza, mert bezárják a németek.

Aimee meg sem kérdezte, kitől ered az értesülés, mert az, ahogyan a németeket emlegette – „les allemands” – nyilvánvalóan utalt rá, hogy a három magyar gyerektől, akikkel játék közben franciául társalog. Nem is voltak itt Brüsszelben más játszótársai.

- És mit mondtak még a kisleányok, mikor legutóbb ott voltál? – kíváncsiskodott Aimee.

- Attila nem mondott semmit – szögezte le Matild a legfiatalabb, már Párizsban született Almássy gyerekekre utalva. Ő csak verte a dobot. Aladár is csak néha szólt bele. Főleg Béla beszélt.

- De miről beszélt Béla? – faggatózott tovább Aimee, mert lánya kezdeményezése abban az értelemben sikerrel járt, hogy ő nem nézett már maga elé üres tekintettel, hanem enyhe gyanakvással, ám érdeklődve várta a beszámoló újabb részleteit.

- Béla azt mondta, hogy ők haza fognak menni. Hamarosan. Az apukája okos, és kitalálja, hogyan. Magyarország... Miféle hely az, *ma chère maman?* – sóhajtott Matild. Játsszópajtásai egyre nagyobb hatást gyakoroltak a szókincsére. – Mit szeret rajta Béla?

Aimee nem először találta magát abban a helyzetben, hogy Magyarországot úgy kellett leírni a gyerekeknek, mint a mennyek országát, azzal a különbséggel, hogy Magyarországon már járt, a mennyországban még nem. A gyerekek viszont egyik helyen sem, így mindkét esetben hasonló módon kellett táplálni a képzeletüket, hogy megjeleníthessék maguk előtt.

- Magyarország... – kezdte Aimee, majd megtorpant és elhallgatott, mintha megszólalás előtt el kellene hessegetnie mindazt, ami hirtelen a nyelvére tolt.

Újrakezdte.

- Pest és Buda az ország szíve. Egy széles folyó választja el őket egymástól. Pesten sok a szép új ház, Budán pedig... hegyek vannak.

- Olyan, mint Párizs?

- Nem. Sokkal kisebb. A folyó viszont nagyobb.

Matild eltűnődött a hallottakon, mert mintha nem egyeztek volna avval, amire számított.

- Béla nem erről beszélt. Azt mondta, Magyarországon saját lova volt, saját kopója, és akkora házban laktak, mint a Maison du Roi. Nekem is lesz lovam, ha hazamegyünk oda?

- Majd a papa megmondja. Ő tudja ezeket a meséket. Hogy milyen Magyarországon, és mi lesz, ha visszatérünk oda - mondta idegesen Aimee.

- De ott mi is gazdagok leszünk, ugye?

- Igen - felelte kínjában Aimee, és ezzel befejezettnek tekintette a beszélgetést.

2.

Bárdy ingujjban, mellényben, nadrágban, de legalább nyakkendő nélkül aludt az ágyon. Jobb kezében egy nyitott könyvecske, amit álmában sem engedett el. Valami németül írott emlékirat volt. Egy magyar szemtanú, egy magyar résztvevő, egy idegen, de magyar szívű szemtanú, egy idegen, de magyar szívű résztvevő emlékirata, esetleg az Ügy jóakarátú szimpatizánsának vagy megrögzött ellenségének vitairata. Hiszen csak ezek sorakoztak Bárdy íróasztalán németül, franciául, magyarul; könyvtámaszként pedig egy feltehetően magyar anyaföldet tartalmazó befőttesüveg szolgált. Bár az sem volt kizárható, hogy Almássy adott bele egy marékka a waterlooi véráztatta földből.

Aimee kihúzta Bárdy ujjai közül a könyvet, és odatette a többi közé.

Egy ideig tanácstalanul nézte az ágyat, mert Bárdy egy órája csak úgy ledőlt, hogy beleolvasson a könyvbe, és keresztben foglalta el a fekhelyet, így se jobbról, se balról nem lehetett mellé odaférni.

Aimee mindenesetre vetkőzni kezdett. Amikor elcsendesedett a ház, felerősödtek a fentiek neszei. Egy rövid-egy hosszú, ha Marci sántikált, döngő léptek, ha Ádám úr masírozott. Mást nem lehetett odafentről hallani, hiába reszketett tőle Bárdy. Még a szavukat sem. Nyilván halkán, nyugodtan beszéltek egymással. Éjfélre járt, ilyenkor már nemigen neszezték. Rendszerint korán aludni tértek, így kilenc után már nem rengtek a gerendák.

Aimee először a derekat dobta a szék háttámlájára, aztán a szoknyát. Olyan fűzőt viselt, amit tükör előtt egyedül is meg tudott oldani. Kicsavarodott nyakkal követte tükörképe mozdulatait. Lehúzta a csipkés bugyogót is, és hálóingbe bújott.

Átment a gyerekekhez, a gyertyatartót a két ágy között álló kisszékre tette. Ennél több bútordarab el sem fért volna a szűk szobában, amelynek ablaka nem is egy belső udvarra, hanem a párhuzamos utca házainak hátsó falára nyílt. Aimee felszedegette a földről a szétszórt játékokat: fából kifaragott, szépen megfestett jegesmedvét, oroszlánt, tigrist, medvét, elefántot, meg egy felismerhetetlen fajtájú madarat.

Fülöp olyan kiságyban aludt, amelynek két oldalára sűrű szövésű, egyébként kisebb halak fogásához használt halászhalót rögzített Aimee. Ha a kicsi legurult volna, a háló megfogja. Matild már enélkül használta a másik kiságyat. Mindketten erősen szuszogtak, de Fülöp hangosabban, kissé hörögve.

Aimee letérdelt az ágy mellé, és egy darabig hallgatta a kisfiú lélegzését. Végigsimította gömbölyű, sima homlokát, feszes, rózsaszín arcocskáját. A hörgés nem erősödött föl, csak halk háttérzajként volt érzékelhető. Aimee Matildnak a haját simította ki az arcából. A kisszékről felvette a *Godfrey's Cordial* feliratú kis palackot, és nagyot kortyolt belőle, mintha valami égetett szeszbe kóstolna. Aztán az orvossal és a gyertyatartóval a kezében visszatért a nagyobbik szobába.

Az asztalon nyitva hevert a vastag könyv, mindig ugyanott felütve – ott, ahol egy bizonyos dr. Alphonse Teste francia homeopata orvos elmagyarázza, hogyan kezeli a gyerekeknél előforduló asztmát. Mellette szétszórva a sok kis fiola. Mintha a türelmetlen keresésben mindegyik kikerült volna a helyéről. A helyük ugyanis a fa utazótokban volt, akkorában, mint egy szótár vagy lexikon. A piros selyemmel bélelt tok kis rekeszei üresen tátongtak az üvegcsék nélkül.

A kis útikészlet csak a fő szerekre terjedt ki, és Aimee szemlátomást ebből sem használta az összeset. Az alaposan megfogyatkozott *opium* és *coralia rubra* címűkét viselő fiolákat helyezte el a selyemtokokban. Utoljára egy *secale cornutum* feliratú üvegcsét emelt a fény felé, abban hosszúkás fekete magok zörögtek. Kihúzta az apróska dugót, és beleszagolt, de aztán mégis visszatette az ampullát a helyére. Ezzel el is készült, rácsapta a tetőt.

Az ágyhoz lépve megrázta az alvó Bárdyt. Az nyöszörgött egyet és kicsit moccanogni kezdett, de nem ébredt fel. Aimee belecsípett a karjába – erre még csak meg sem moccant. Így a nő először a kíváncsiságát elégítette ki. Az íróasztalt kutatta végig alaposan, de újságokon és politikai röpiratokon kívül nem talált semmit, ami érdekelt volna.

Lassan, óvatosan kihúzta a jobb oldali fiókot. Leszámolta az Erdélyből érkezett leveleket: mindössze öt borítékra lelt a sógora kézírásával. Az az öt volt, amiről ő is tudhatott. Elemér szűkszavú magyar levelei, az utolsó kettőhöz papírrongyon tinteletű gyerekírás csatolva. Aztán Amálka két, pár mondatos küldeménye – egyikben férjhezmeneteléről, másikban párizsi látogatásáról értesíti Bárdyt – az oldal negyedét elfoglaló aláírással: MADAME Amelie SEIGLE. Mintha a nagybetűk is azon ujjongának, hogy a fiatal nő révbe érkezett.

Aimee végignézte a levelek mappájában tárolt régi miniatűröket is, hátha ismeretlen arc kerül elő. De ezeket nyilván látta már: az egyik egy vékony ajkát akaratosan összepréselő, acélos tekintettel a távolba meredő, klasszikus arcélú, szőke fürtös fiatal nőt ábrázolt, mell alatt zöld selyemszalaggal megkötött empire ruhában. A másikon két majdnem egyidős növendék lányka bújt össze, göndör, sötétbarna tincseik szinte összevegyültek. Se csúnyák, se szépek nem voltak: barna szemű, barna hajú, eszményítetten finom vonásokkal ábrázolt bakfislányok néztek a képről bamba mosollyal a szemlélőre.

A harmadikat, egy szőszke kislány arcképét Aimee meg sem nézte, inkább a többi holmit túrta át. Almássy levelei, Bárdy piszkozatai, merített levélpapír, bontatlan tintásüveg. Semmi ismeretlen, semmi titok. A bal oldali fiók viszont nem moccant a húzásra: kulcsra volt zárva. Aimee ismét az alvó Bárdyra nézett, de nem merte átkutatni a zsebeit, nehogy éppen most ébressze fel.

Véletlenül mégis hozzáért az ágyról lelógó lábához, amikor a matrac alól kihúzta a „Mme Aimee Bardy, Bruxelles” címmel ellátott borítékot. Az asztalhoz menet bontogatta. Nem Bárdy íróasztalához tért vissza, hanem az étkezőasztalra tette a

tintatartót. Kihajtotta a levélpapírt, és kezébe fogta a tollat. Először gyorsan végigfutotta a szöveget, és nekilátott a kivonatolásához.

Nem szerelmes levél volt, ezt Aimee bizonyára örömmel nyugtázta, amikor a megszólításon és a végső bekezdésen gyorsan átszaladt a szeme. *Kedves Asszonyom! Tisztelője, D. Fábián.*

Aimee megmártotta a tollat a tintában, és hosszú, határozott vonallal húzta alá az első mondatot. *Ha a levél pecsétjén gyűrűmnek F. D. monogramot formázó lenyomata látható, Almássy báróné a gyanú felett álló személyek sorába kerülhet.* Aimee megvizsgálta a pecsétet, de így, feltörve már nem lehetett megállapítani, hogy eredetileg sértetlen volt-e.

Ekkor bizonyára elszégyellte magát, mert letette a tollat, és megtámasztotta a fejét. Nézte a fontoskodó, paranoiás mondatot – „ha a levél pecsétjén gyűrűmnek F. D. monogramot formázó lenyomata látható, Almássy báróné a gyanú felett álló személyek sorába kerülhet” – és nagyot sóhajtott. Aztán ismét felvette a tollat, és bemártotta. Újabb mondattöredékeket húzott alá: *Kém... besúgó... óvakodjon.*

Koppanást hallott, és felkapta a fejét. Az utcára néző ablakhoz koccant valami, ami akár egy csőr is lehetett, de mivel az üveglapra vetülő fényben a szobabelső tükröződött, az éjszakába nem lehetett kilátni. Gyorsan elfújta a gyertyát.

Ezen az éjszakán nem világított a hold, és a felhők még a csillagokat is eltakarták. Ha körül akart nézni, ki kellett nyitnia az ablakot. Beburkolózott a nagykendőbe, odament az ablakhoz, és kitérte az ablakszárnyakat. Ha járt is ott az a bagoly, amit Aimee keresett, már elrepült. A párkány amúgy is túl keskeny lett volna neki, hogy azon gubbasszon. Odakintről dermesztően hideg levegő dőlt be, Aimee mégis várt egy darabig, hogy hátha meghallja a madár huhogását valahonnan.

Csak gyermeksírást hallott – miért ne hallhatott volna, bármelyik házban lehetett kicsi gyerek. Fülelt egy darabig, hogy megállapítsa, milyen életkorú lehet: újszülött, csecsemő, esetleg totyogó baba. Figyelte, melyik ablakban gyúl fény, de sem lámpát nem gyújtottak, sem a kisgyermeket nem vigasztalták meg: egyre csak sírt, halkán, de nyugtalanítóan. Aimee megborzongott. Aztán lenézett a néptelen, macskaköves utcára, felnézett a város fölé boruló koromsötét égre, és gyorsan bezárta az ablakot.

Visszaült az ebédlőasztalhoz, és kezébe vette a tollat. A levél következő bekezdéséhez tette a toll hegyét, hogy ismét elmélyedjen benne. *Volt szerencsém Mr. Roggéval megismerkedni*, írta Fábián, és Aimee-nek erről mintha eszébe jutott volna valami. Bárdy íróasztalához ment, és feltúrta az egymásra hajtogatott újságok halomát, mintha egy bizonyosat keresne. Egy német nyelvű napilapot húzott elő, és a vezércikk aláírását olvasta el: Arnold Rogge. Aztán feljebb siklott a szeme, a címre, és elfintorodott. *Ungarn: schwache Radikale.*

Hosszú, szenvedélyes cikk volt, felkiáltójelekkel, kérdőjelekkel teli. Aimee bizonyára ráismert az írásban emlegetett gyenge magyar radikálisok nevére, de ezen túl, nyelvtudás híján nem talált a cikkben olvasnivalót, így félrerakta, és visszatért a kivonatoláshoz. Keze élével tűrte füle mögé az arcába hulló haját, hogy a halántéka tintás ne legyen az ujjaitól.

Mrs. Rogge – ezt két vonallal húzta alá. *Kedves... készségesen mesélt... ifjúkor... Edinburgh... meglepő részletek.* Aimee három olvashatatlan szót jegyzett a margóra a saját céljaira, feltehetőleg angolul. Nagyot sóhajtott, aztán megint megmártotta a tollat, és aláhúzta az utolsó előtti, valamiféle szolgálatkészségre utaló mondatot.

Erről azonban személyesen kívánok önnel beszélni, hiszen hinni csak önnek fogok. FÉREG – firkantotta oda Aimee csupa nagybetűvel, és lecsapta a tollat.

Felkapta az asztalról a kanalas orvosságot, és ezúttal a palack teljes tartalmát kiitta. Aztán elfújta a gyertyát, és ledobta az ágy támlájára a hálóingét. Töltött egy keveset a mosdótálba a kancsóban álló hideg vízből, és a kívülről beszűrődő gyenge fényvilágnál megkereste a szappant és a törülközőt.

Nem tudni, Bárdy mire ébredt fel: a vízcsobogásra, vagy különös módon éppen a sötétség beálltára? Mindenesetre megdörzsölte a szemeit, de mozdulatlan maradt. Jó ideig a rézágó rácsai mögül figyelte a neki háttal, meztelenül hajlongva mosakodó nőt, néhány perc után azonban erőt vett magán, nesztelenül felpattant és a nő háta mögé lépett.

– *Ma chere, veuillez-vous plier un peu. Merci* – mondta suttogva.

S miközben Aimee az utasítás szerint előrehajolt és megkapaszkodott a mosdóállványban, ő jobb kezével megmarkolta felesége csípőjét, bal kezével pedig nadrágját kezdte kigombolni.

3.

– Két hete abban a pensionatban tartok angol társalgást a növendékeknek – mutattott Aimee egy távoli épületre. – De a férjem nem szereti, ha beszélek róla.

– Hát a kisgyerekek?

– Hetente csak egyszer jövök, délelőtt, és a portásnő vigyáz rájuk, amíg az órákat megtartom. Az új tanévtől felvennének teljes állású tanárnak. Akkor keresnék anynyit, hogy fogadhatnék melléjük *bonne*-t.

– És ehhez mit szól a férje?

– Hiszen tudja, a férjem vagyonos ember. Egy nagy birtok örököse, de Magyarországon kevés a pénz. Ha mi is Erdélyben maradhattunk volna, mindenünk meg lenne. A család megél abból, amit a birtok nyújt, de készpénzt nehézkesen tudnak utánunk küldeni. Legalábbis ezt mondják.

„So they say”, így fejezte ki magát, a hangjában kétellyel és hitetlenséggel.

A lady megértően bólogatott. Még annál is soványabb volt, mint legutóbb, és a kora miatt a fogyás nem fiatalította, hanem öregítette. Feltehetően nem csupán a fáradtságtól látszott megviseltnek, hiszen a jobb kezében egy elefántcsont fejes sétatobot tartott, és arra támaszkodott. Másik kezével Aimee karjába kapaszkodott.

Egy üveghomlokzatú épület előtt álltak, amelyből jobbról-balról oszlopsoros szárnyak nyíltak. Az utat tavaszi napfényben éledező rododendronok szegélyezték, és ez a napfény más gyengélkedőket is arra indított, hogy kimerészkedjenek a parkba. Először egy anyja kíséretében mankókkal bicegő fiúval, majd egymás után két, látványosan lábadozó kövér angol nővel találkoztak szembe, és a ladyt ez a társaság szemlátomást nagyon elkedvetlenítette.

– Megbántam már ezt a sétát. Forduljunk vissza!

– És azt is megbánta, hogy eljött Brüsszelbe?

- Megígértem, és a fürdőre menet nem nagy kitérő. Csak azt nem mondtam még, hogy Louise miért nem jöhetett - mondta a lady, és a mosolygástól az arcát behálózó sok apró ránc egyszerre elevenedett meg.

- És miért?

- Gyerekekkel van. Jön a tizenhatodik unokám. Nos, nem szeretne egykori neveltje gyermekének nevelőnője lenni? Louise ugyanúgy kifizeti az évi száz fontot, mint én annak idején. A pensionatban soha nem kap annyit.

Aimee úgy tett, mintha meg sem hallotta volna az ajánlatot, csak a hírt, amiből következett.

- Ó, micsoda öröm! Még ma írok neki - válaszolta lassan, nyilván azért, mert közben számolgatni kezdte Louise bátyjainak és nővéreinek lehetséges utódait, és belezavarodott, hogyan is jön ki a többi tizenöt.

- Feltétlenül. Louise szörnyen unja magát, mert dr. Fleury ráparancsolt, hogy el ne hagyja az ágyat. Gyengének tartja, engem meg azzal riogat, hogy Louise-nak szűk a medencéje.

- Lám, mindenki várandós - mélázott el Aimee.

- Ki mindenki várandós még?

- Almássyné - vágta rá Aimee. - Egy előkelő magyar asszony. Ők is itt teleltek Brüsszelben. Annyira vágyik kislányra, hogy csak cukrosat eszik.

- Mindig ugyanazt ettem, és született ilyen is, olyan is. Hát maga, maga nem várandós?

- Isten őrizz! - szisszent fel Aimee, mintha pók csípte volna meg.

- Ugyan, drágám. Ilyet ne mondjon. A gyermek ajándék. Nem tudja az ember, mi alakban küldi Isten a jót.

- Volt idő, amikor én is így gondoltam. A sors különös rendelkezéseit nyugtáztam. De most már... Bizonytalanság gyötör... Nem lett volna-e jobb vénlányoknak maradni. Szép, nyugodt életem lenne. Egy párizsi palotában élnék, még ha ablakom háztetőkre nézne is, a legfinomabb holmikban járnék, még ha az úrnőm levetett ruhája is, a legfinomabb falatokat enném, még ha azok a módos emberek asztaláról lehulló morzsák is. De már nem lehet az idő kerekét visszaforgatni. - Ezt olyan jelentőségteljesen mondta, mintha most adna választ az évi százfontos fizetéssel járó állásajánlatra.

- Pedig milyen szépek ezek a gyerekek...

- Ugyan kérem, minden gyerek szép! Mi lesz ezekből a földönfutó párákból? Minek is hoztam őket a világra! Valami beteges derűlátás elhitette velem, hogy ezek a gyermekek is úgy élhetnek majd, mint azok, akikről posztom volt gondoskodni. A méhemben hordtam őket, és felelősségem teljes tudatában hittem, hogy jó élet vár rájuk. Nem, ezt az utolsót már úgy szültem, hogy ezt sem hittem. Bűnösnek érzem magam, hogy mégis a világra hoztam.

A végére már annyira felzaklatta magát, hogy szinte hadart, és a hangját is fel-emelte.

- Ezek a gyerekek magyarok. Ha elég idősek lesznek, visszamennek abba az elátkozott országba, hogy mindenféle szabadságokért harcoljanak. Nem szülhetnek több magyar gyereket.

- Maga várandós - mondta kategorikusan a lady.

- Jaj, nem! - sikoltotta Aimee. - Nem lehetek.

- Magának elment az esze. Mi félnivalója van?

- Elmondhatatlan, mit érzek, miután a magam választotta férfival kötöttem házasságot; ugyanoda vagy még mélyebbre süllyedtem, mint egy férjhez lökdösött kereskedőlány. Szenvedünk mindannyian, a gyermekek is, és én magam sem tudom megváltani a családomat. Amit elkényeztetett kölykök tanításával keresek, az kenyérre, sajtra ha elég.

- Tehát az - ismételte el utoljára határozottan lady Odile, de beleunt a parttalan vitába. Botjára támaszkodva továbbántikált a szökőkútig, és kimerülten lerogyott a márványkávára. - Nagyon csalódott leszek, ha Baden is így tele lesz angolokkal.

- Kérem, ez Brüsszel, itt nyüzsögnek.

- Nézze meg azt, ott - mondta a lady a pillantása irányában sétálgató angol társaságra célozva. - Úgy ordítanak, mintha ők lennének egyedül a földön, a többi embernek pedig más dolga sem maradna, mint hogy festői életképekbe rendeződjön vagy szolgáljon nekik az utazásaik során. Időnként még az is elkésérít, hogy a gyermekeim franciák lettek, mert én büszke vagyok rá, hogy skót vagyok. Legyen ön is büszke rá! Ez elegáns dolog. És örüljön neki, hogy a gyermekei magyarok. Milyen ordenaré volna, ha angolok, németek vagy oroszok volnának - mondta a lady, és le sem vette gyűlölködő tekintetét a valóban kissé karikatúrisztikus külsejű és harsány társaságról. Két különös színű ruhadarabokba öltözött férfit egy kicsattanóan pirosposzsgás lányka és két pulykaszerű, nagydarab nő követett. Mind az öten méltatlankodtak, bizonyára a megalázó belga viszonyokon. De a hangjuk nem hallatszott el a szökőkútig.

- Azért van itt ilyen sok közönséges angol, mert Belgium olcsó nekik. Az otthoni jövedelmükből itt jobb életet élnek. Nyilvánvalóan nem a legelőkelőbbek költöznek ide. De ha kelet felé tart, ahogy halad, úgy lesz egyre több közönséges osztrák meg német - magyarázta Aimee az utolsó mondatnál elhalkulva.

A lady szórakozottan bólogatott, miközben a botra támaszkodva felállt.

- Ugye, önnek is feltűnt, Aimee, hogy Mathilde nagy szépségnek ígérkezik - terelte vissza makacsul a beszélgetést a gyerekek témájához. - Higgyen nekem, annyi gyermeket láttam már felnőni, meglátom a bájos kislányban a gyönyörű nőt. Ki volt ilyen szép a családban?

Aimee láthatóan meghökkent azon, hogy a lady nem feltételezi, hogy a szépség tőle eredhet, mégis nyugodtan válaszolt.

- Férjem anyja. Brassói szász lány.

- Vannak a férjének lánytestvérei?

- Igen, de azok csúnyák - csúszott ki Aimee száján. - Amikor Szurdokra megérkeztem, azonnal láttam, hogy a kisasszonyok ebben a családban nagyon ostobák és tanulatlanok. Jobbára csak hímezni tudtak. Elmés társalgásban, nyelvekben, művészet- és irodalomértésben messze elmaradtak azon fiatal hölgyek mögött, akikkel eddigi életem során érintkezni szoktam volt. A legidősebb kisasszony-lányt meglehetősen csúf, dülöngélő deszkakerítésre emlékeztető fogazattal verte meg az ég, hozzá előreálló ír fogakkal. Morcos képpel bámult maga elé, amikor fiútestvérei a hön áhított eljegyzés elől messzi országba távozó udvarlóját emlegetve ingerkedtek vele.

A lady sóhajtva a botjára támaszkodott, és nem is a tirádát hallgatta, hanem az emlék által felidézett indulatot figyelte. Aimee feldúltan tovább sorolta:

- Családjához méltatlan férfival jegyződött el titokban, vagy még több is történt, nem lehetett tudni. A kisasszony *garde dame* nélkül, idegenek társaságában utazott kétszer is, senki sem tudja, hová...

- Egy szó, mint száz: nem szerette őket - vágott közbe a lady. - Jaj, drágám! Maga ne legyen ilyen! Ne kezdjen el úgy beszélni, mintha érdekelné a Bárdy lányok jó híre.

- De ők kétségbe vonták az én jó erkölcsömet.

- És joggal! Ön kétségbe vonta az övékét. Szintén joggal! Pedig milyen jól mulattak volna, ha nem ezzel foglalataskodnak. Menjünk, drágám, menjünk, mert összeesek.

- A nagyvonalúság mit sem ér - fortyogott tovább Aimee. - Itt Brüsszelben kinévethetjük őket, de amikor ott éltem közöttük, és a hibáimat számolták, én sem tehettem mást, mint hogy számba vettem az ő gyengeségeiket. „Az anyám szereti magát” - mondta a férjem, de vágyát tolmácsolta inkább, mint a valóságos helyzetet. „Gyanakodva fogadta, ezt ő maga is elismerte, de aztán idővel rájött, hogy maga jóra való asszony, most már nagyra becsüli. Neki mindennél fontosabb a család összetartása, gyermekei boldogsága.”

- Drágám, maga nem egy rokonszenves nő, miért éppen az anyósa szeretné magát? Én se szeretem a menyemeimet. Az egyik lusta és a terhességektől terebélyesre hízott. A másik kacér és nem foglalkozik a gyerekeivel. A harmadik olyan oktondi és önelégült, hogy nem lehet elviselni. Vajon én szeretném-e magát, ha a menyem lenne? Nyilván nem. Viszketést kapnék az állandó gyászba borult fejtől. Sajnálom a fiamat, hogy egy ilyen kedélytelen, búskomor nővel kell élnie, aki jókedvében arról mesél, hogy hogyan jósolják meg a baglyok a haláleseteket. A lányaimat viszont bálványozom. Mind szép és okos.

Aimee teli szájjal felnevetett. Vagy azért, mert mulattatta a nyers kirohanás, vagy pedig azért, hogy megmutassa, hogy mégsem kedélytelen és búskomor. De igazából most is éppen olyan rosszkedvű volt, mint általában, és ajka hamar lebiggyedt, tekintete elfelhősödött.

Belekarolt a ladybe, és miközben visszafordultak az útra, amelyen ideballagtak, úgy sugdosott a fülébe titokzatosan, mintha kihallgathatnák az angol beszédhez szokott fiatal cédrusok.

- Tavaly év végén egy zaklatott fúria megfenyegetett az utcán, akinek kilétére csak utólag jöttem rá. Azt mondta, mindent tud rólam, és tönkretesz. Most meg két napja egy angol nő akar találkozni velem. A földszinti szomszédnál hagy üzeneteket. Gondolhatja, mennyire aggaszt. Ha az uram ismeretlen kézírású levelet kap, mindig reszketek.

- Ki volt az a nő?

- Bátyám, mielőtt a tengerre ment, sokáig hitegetett egy nőt, edinburghi szomszédunk idősebbik lányát...

- Tehát valóban mindent tud.

- Igen, és nem fél mocskolódni. Én akkoriban már nem éltem otthon, de anyám néhány éve írt róla nekem, hogy ez a bolond Jane azzal kürtölte tele a várost, hogy a nagymama gyermekgyilkos.

- Ez azért túlzás.

- Nyilván az - vonta meg a vállát Aimee. - De az igazat megvallva, tényleg az angyalcsinálásból gyarapodott, mert a sikerült szülésekért inkább természetben fizettek: egy szekér szénát, egy zsák zabot, tyúkokat, fiatal malacot. A magzatelhajtásért kapta a pénzt.

- Messze földön a legjobb volt. Nem halt meg nő a keze között - bólogatott a lady. - Egynéhányszor én is küldtem hozzá előkelő megesett hölgyeket.

- Számtalanszor láttam a saját szememmel: éjszakánként kopogtak a síró, könnyörgő, átkozódó, szoknyája szegélyét csókolgató, mindenre elszánt lányok, asszonyok - tódította Aimee. - Ki tudta volna az arcukba csapni az ajtót, és azt mondani, öljétek magatokat a folyóba, nincs más kiút. Pusztuljanak inkább az élet csírájával együtt, pedig van rá mód, hogy a kettőből legalább az egyik élet megmenthető?

A lady szinte megfeledkezett a botról, és noha bal kezét műtéti hegére szorította, nem sántikált, hanem Aimee elé állt, és a szemébe nézett. Ebben a helyzetben a nagymama tisztára mosdatását nyilvánvalóan felesleges szócséplésnek tartotta, és mivel azonnal a lényegre kívánt térni, Aimee szavába vágott:

- Mivel némi közöm nekem is van a dologhoz, felajánlanék egy kisebb összeget. Ez nyilván egy pénzéhes proletárnó...

- Nem. Annak a hivatásos német forradalmárnak, Roggénak a neje. Kommunista.

- Szent ég! - sápadt el a lady. - Azok kegyetlenek. Mi a legrosszabb, ami önnel történhetik, ha minden kiderül? Csak nem hagyja el a férje!

- Én már határoztam. Ha szembesítésre kerül a sor, tagadni és hazudni fogok - mondta Aimee olyan elszánt arccal, mintha egy zászlóra esküdne fel. A lady bátorítónan megszorította a kezét, aztán újra a botjára támaszkodott.

- Tegyen így! Szégyen, hogy az ember lányának mindig a legszebb perceit kell eltagadni. Még tavaly megkezdtem a harcot Bertrand törvényesítéséért, de semmire sem megyek. Az uram egy ideig játszott a szabadgondolkodót, de amióta szegény Bertrand ellentmondást nem tűrően a természetes apja lefegyverző külsejét kezdte ölteni, először azt követelte, hogy haladéktalanul adjam katonaiskolába, aztán legutóbb kijelentette, hogy ha én meghalok, a *petit bâtard* ne számítson semmire.

Ha a ladynek anyanyelvén kellett volna „kis fattyúnak” neveznie legkisebb fiát, bizonyára nem teszi, de valamiért szellemes dolognak tartotta, hogy ezzel a francia szóval utaljon rá.

- Harminc éve a felesége vagyok, a hozományom felett nem rendelkezem. Ha bármit megpróbálnék ráhagyni a kisfiúra, a halálom után könnyűszerrel visszaperli tőle. A nagyobb gyerekeim sem állnak ki mellettem, mert mindig is utálták az olaszt, és emellett még a részüket is féltik. Ilyen a házasság, drágám, soha ne bízson a férjében!

Aimee kutatóan nézte a lady arcát, de az alighanem komolyan gondolta, hogy a férjének kutya kötelessége lenne vagyont megosztani egy lánglelkű *carbonaro* ágyékából származó dacos és konok kamasz fiúval.

- Ismétlem: harminc évet éltem azzal, aki most legádázabb ellenségemnek mutatkozik, szültem egy csomó undok gyermeket, és persze néhány kedveset is. Most szívesebben választanék magamnak családtagokat kedvem szerint, akikben bízhatok. De ön mindig húzódozott attól, hogy családtagnak tekintsem...

- Hűvös van. Visszakísérem a szállodába. Holnap reggel mikor indul tovább? - kérdezte Aimee közömbösséget mímelve.

Szemlátomást zavarba hozták a lady szavai és a végrendelkezés állandó emlegetése. Lady Odile kétségtelenül rossz bőrben volt, de képtelenség volt megítélni, hogy csak az önsajnálásban kéjeleg vagy valóban a végét járja.

- Lám. Ami magának nem sikerült, sikerülhet a lányának. Ez nem ígélet, de talán hozzámehetne a fiamhoz. Neki amúgy sincs kilátása fényes házasságra, mert mindenki tudja, hogy nem az uramtól van, és címet, vagyont nem örököl. De kis szerencséivel nevére íratok egy párizsi házat. Egy érdekes származású, ragyogó szépségű nővel nagy társasági sikereket aratnának, és ezzel magán is segítenék - gondolkodott hangosan. - Mindenesetre fordítson gondot a kislány neveltetésére.

- Minő romantikus agyrém - jelentette ki Aimee kategorikusan, aztán meg is torpant és elengedte a lady karját.

Ő is megállt, és Aimee szemébe nézett.

- Miért? Ez még nem vérfertőzés! Tudja, Aimee, én sem vagyok francia, és nem monok valamit csak azért, hogy jó hangulatban váljunk el a találkozás végén. Maradjunk annyiban, hogy ha minden érintettnek kedvére lesz, én támogatom.

Aimee nem szólt semmit, újra belekarolt a ladybe, és szótlánul baktatott az oldalán.

- Én miben dönthetek? - nézett fel értetlenül néhány lépés után.

- Bocsásson meg, kedvesem, ha megsértettem. Lehet, hogy csak azt szerettem volna, hogy gondoljon a fiamra, az én kései gyermekemre, ha én már nem leszek.

- Akkor, könyörgök, ezt mondja. Nem kell őket öt évesen összeházasítanunk.

- Igen, igen. Bár Bertrand már tizenkettő. Bocsásson meg, drágám. Én most, szóval *most* - ismételte el még egyszer, és végignézett sántikáló önmagán - kezdek újra szentimentális lenni. Valóban bolondság, igaza lehet - tette hozzá és felnevetett. - El is képzeltem hirtelen a férjemet mint gonosz várurat. Amint a pincében tartja leláncolva Bertrand-t. A maga szépséggé serdült lánya virágot szed az erdőben, amikor a klastrom romjainál meghallja a szenvedő rab föld alól felszűrődő nyögéseit. Kiszabadítja, Bertrand elárulja születése titkát. Sírom felett titokban eljegyzik egymást. De a gonosz várúr a nyomukban van, mert valójában magának szemelte ki a szép szűz lányt, Bertrand-t viszont mindenképpen el akarja veszejteni... Ön, ön milyen szerepet szán magának ebben a rémes történetben? Mert látja, én az oltárként szolgáló sírhant vagyok.

- Én pedig a csökött értelmű, de jó szándékú keresztanya - mondta Aimee, és kissé megkönnyebbülve nézett a ladyre.

Messzire eltávolodtak a botanikus kerttől, de még nem értek a város szívébe.

